

Tisková zpráva

Politická orientace českých občanů – červen 2025

- ⊗ Největší míra shody mezi českou veřejností panuje v otázkách svobody občanů. Průměrně čtyři pětiny (80 %) veřejnosti podporují spíše rozšiřování svobod než jejich omezování ze strany státu.
- ⊗ Významná většina společnosti se také shodne, že by stát měl nechat rozhodnutí o interrupci na ženě samotné (84 %) a že by homosexuální muži a ženy měli mít stejná práva jako ostatní (71 %).
- ⊗ Názory na ekonomické otázky se výrazně liší podle sebezaražení na škále levice–pravice: levicově orientovaní častěji podporují aktivní roli státu a sociálního zajištění, zatímco pravicově orientovaní kladou větší důraz na individuální odpovědnost a soukromé vlastnictví.
- ⊗ Kulturně-hodnotové otázky (interrupce, homosexualita) se výrazně liší mezi konzervativními a liberálními občany, přičemž podpora svobody jednotlivce je výrazně vyšší mezi liberálně orientovanými.
- ⊗ V environmentálních tématech je česká veřejnost méně vyhraněná, avšak obecně považují liberálně orientovaní občané ochranu životního prostředí za větší prioritu při porovnání s konzervativními.
- ⊗ Pro lepší pochopení kontextu zde předložené tiskové zprávy doporučujeme přečtení předcházejících tiskových zpráv na téma [sebezaražení respondentů na škálách politické orientace](#) a [tiskovou zprávu ohledně toho, co si pod politickými škálami představuje česká veřejnost](#).
- ⊗ Z důvodu změny metodologie výzkumů CVVM nejsou výsledky prezentovaného šetření přímo srovnatelné s výsledky předchozích šetření. Více informací o nové metodologii lze najít v [této tiskové zprávě](#).

Zpracoval:

Matyáš Marek

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 583; e-mail: matyas.marek@soc.cas.cz

Součástí červnového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i. na Panelu Naše společnost byla i rozsáhlá baterie patnácti dvojic výroků reprezentujících protikladné ekonomické a politické názory. Respondenti měli za úkol se vyjádřit na pětibodové škále podle toho, který z dvojice příslušných výroků je jim bližší. Hodnoty 1 a 2 vyjadřovaly větší souhlas s výrokem A, hodnota 3 vyjadřovala neutrální prostřední hodnotu a hodnoty 4 a 5 znamenaly větší souhlas s výrokem B. Znění dvojic výroků a procentuální rozdělení volby hodnoty uvádí tabulka 1. Jednotlivé dvojice výroků lze rozřadit do několika tematických bloků: svoboda občanů, ekonomická role státu, sociální stát, vlastnictví a přerozdělování majetku, kulturně-etické otázky a výroky ohledně životního prostředí.

Nejjednotnější názor vykazuje česká veřejnost v oblasti svobody občanů. Pro dvojici výroků 1, která se dotazuje na roli státu ve svobodě občanů, se čtyři pětiny Čechů a Češek (79 %) spíše přiklání k tomu, že by stát měl vytvářet podmínky pro uplatňování práv a svobod občanů a pouze 6 % se vyjádřilo spíše pro preventivní kontrolu a omezování v zájmu ochrany svobody. V rámci omezení svobody jednání (dvojice výroků 8) se přiklonilo k svobodnějšímu nahlížení podobné procento občanů (81 %).

V tématu ekonomické role státu se názory české společnosti rozdělují. Pro dvojici výroků 2 a 4 se přibližně stejné procento lidí (37 % u dvojice výroků 2, 34 % u dvojice výroků 4) přiklání k liberálnějšímu přístupu státu v otázce vývoje hospodářství a dohledu nad hospodářskými podniky, podíly občanů preferujících větší zásahy státu jsou o něco nižší (26 % u výroku 2, 25 % u výroku 4). Rozdíly mezi oběma skupinami jsou tedy poměrně malé (11 % pro dvojici výroků 2 a 9 % pro dvojici výroků 4). Přibližně třetina občanů nemá vyhraněný postoj a zvolila prostřední možnost (32 %, resp. 35 %).

Tabulka 1: Míra souhlasu s jednotlivými výroky (v %).¹

Výrok A	1	2	3	4	5	Výrok B
1) Důležitějším úkolem státu je vytvářet podmínky pro to, aby občané mohli uplatnit svá práva a svobody, pokud dojde k jejich porušení.	60	19	11	3	3	Důležitějším úkolem státu je občané preventivně kontrolovat a omezovat, aby nemohli porušovat práva a svobody ostatních.
2) Rozvoj hospodářství má být ponechán vlastnímu vývoji.	18	19	32	11	15	Rozvoj hospodářství má být usměrňován státem.
3) Stát má zaručit, aby ten, kdo chce pracovat, dostal práci.	27	16	25	14	16	Kdo chce pracovat, musí se o získání práce postarat sám.
4) Velkým hospodářským podnikům má stát umožnit co největší samostatnost.	17	17	35	11	14	Na velké hospodářské podniky má stát co nejvíce dohlížet.
5) Velikost soukromého vlastnictví by nijak být omezována neměla.	49	21	17	4	5	Velikost soukromého vlastnictví by nějakým způsobem být omezována měla.
6) O sociální zabezpečení občanů se má postarat stát.	29	20	31	10	8	O svoji sociální situaci se mají občané postarat sami.
7) Co nejvíce majetku by mělo být v soukromém vlastnictví.	17	21	44	5	7	Co nejvíce majetku by mělo být ve státním vlastnictví.
8) Lidem by mělo být dáno co nejvíce svobody v jednání.	48	33	16	2	0	Svoboda jednání lidí by měla být co nejvíce omezena.
9) To, co společnost vyprodukuje, by mělo být dále přerozděleno tak, aby měli nakonec všichni přibližně stejně.	8	8	32	25	23	To, co společnost vyprodukuje, by nemělo být dále nijak znovu přerozdělováno, každý má mít tolik, kolik vydělá.
10) Zákony týkající se přistěhovalců by měly být mnohem přísnější.	41	23	27	4	2	Zákony týkající se přistěhovalců by měly být mnohem méně přísné.
11) Stát by měl interrupci postavit mimo zákon.	3	3	6	11	73	Stát by měl nechat rozhodnutí o interrupci na samotné ženě.
12) Homosexualita by měla být postavena mimo zákon.	6	5	16	15	56	Homosexuální muži a ženy by měli mít stejná práva jako ostatní.
13) Výkonnost ekonomiky má mít přednost před ochranou životního prostředí.	7	11	45	12	20	Ochrana životního prostředí má mít přednost před výkonností ekonomiky.
14) Ekologické hrozby jsou dnes zveličovány.	13	13	39	15	16	Ekologické hrozby jsou dnes podceňovány.
15) Dělat něco pro životní prostředí je dobré, i když to stojí více peněz nebo to zabírá více času.	32	28	28	4	6	Dělat něco pro životní prostředí je dobré, jen pouze pokud to nestojí více peněz a nezabírá více času.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „Nevím“.

¹ Znění otázky: „Ke kterému z každé dvojice následujících výroků byste se spíše přiklonil/a?“.

V otázkách sociálních politik zaměstnanosti (dvojice výroků 3) a sociálního zabezpečení (dvojice výroků 6) upřednostňují Češi, aby stát zajišťoval základní sociální jistoty – přesvědčení ovšem není tak jednostranné jako v některých jiných tematických blocích. V otázce zaměstnanosti si více než dvě pětiny (43 %) české veřejnosti myslí, že by měl stát zaručit práci pro zájemce a více než čtvrtina (30 %) si myslí, že by se o práci měli starat výhradně jednotlivci samostatně. Téměř polovina (49 %) Čechů vidí důležitou roli státu v zajištění sociálního zabezpečení a pouze 18 % si myslí, že by se o svoji sociální situaci měli starat občané samostatně.

Ve větší míře se česká veřejnost přiklání k názorům, které podporují soukromé vlastnictví. Výrazná většina (70 %) Čechů si myslí, že by velikost soukromého vlastnictví neměla být nijak omezována (dvojice výroků 5). Téměř polovina (48 %) se také přiklání k názoru, že by produkt společnosti neměl být přerozdělován tak, aby měli všichni přibližně stejně (dvojice výroků 9). V této otázce uvedlo souhlas s přerozdělením 16 % a třetina dotázaných (32 %) vyjádřila neutrální postoj. V otázce podílu soukromého a státního majetku (dvojice výroků 7) se větší část společnosti přiklání k tomu, že by mělo být co nejvíce majetku v soukromém vlastnictví (tuto možnost upřednostňuje 38 % oproti 12 % občanů, kteří upřednostňují vlastnění majetku státem), relativně velké procento Čechů (44 %) také zvolilo prostřední možnost.

Do oblasti kulturně-etických otázek můžeme zahrnout výroky týkající se interrupcí (dvojice výroků 11), práv homosexuálních osob (dvojice výroků 12) a postojů k zákonům týkajících se přistěhovalců (dvojice výroků 10). V otázce interrupce (umělého přerušování těhotenství) se více než čtyři pětiny (84 %) české veřejnosti staví k názoru, že by stát měl nechat rozhodnutí o interrupci plně na ženě. Téměř tři čtvrtiny (71 %) Čechů si také myslí, že by osoby s homosexuální orientací měly mít stejná práva jako ostatní. Při porovnání odpovědí v otázce interrupce se u práv homosexuálních osob větší procento veřejnosti nepřiklonilo ani k jednomu z výroků (16 % uvedlo prostřední hodnotu u výroků o právech homosexuálů, 6 % u výroků o interrupcích). V otázce postoje k zákonům ohledně přistěhovalců (dvojice výroků 10) je česká společnost výrazněji nakloněna přísnější regulaci. Konkrétně si téměř dvě třetiny (64 %) Čechů myslí, že by měly být zákony týkající se přistěhovalců mnohem přísnější. Více než čtvrtina (27 %) poté zvolila prostřední hodnotu a pouze 6 % je pro menší přísnost zákonů pro přistěhovalce.

Oblast životního prostředí a vztahu k financím a ekonomice je méně vyhraněná a mezi výroky je relativně vysoké procento osob, které se nedokáže přiklonit ani k jednomu z nich. Nejvýraznější příklon k jednomu z výroků se vyskytuje u dvojice výroků 15, kde si tři pětiny (60 %) českých občanů myslí, že je dobré něco dělat pro životní prostředí i přes vynaložené prostředky. Více než čtvrtina (28 %) se v této otázce zařadila na prostřední bod škály. To, že má mít ochrana životního prostředí přednost před výkonností ekonomiky (dvojice výroků 13), si myslí téměř třetina lidí (32 %). Zároveň v této otázce zvolilo největší procento za všech dotazovaných dvojic výroků prostřední možnost, konkrétně uvedlo 45 % občanů prostřední hodnotu. Relativně vysoké procento veřejnosti (39 %) uvedlo prostřední hodnotu i v otázce ekologických hrozeb (dvojice výroků 14). Názory společnosti jsou v této otázce vyrovnané – to, že jsou ekologické hrozby podceňovány si myslí 31 % lidí a za zveličené je naopak považuje 26 %.

Každá z dvojic výroků se věnuje jednomu tématu a obsažené výroky poskytují odlišné pohledy na toto jedno téma (například u výroku 5 je jednou stranou neomezování soukromého vlastnictví a druhou stranou alespoň nějaké omezení soukromého vlastnictví). Jednotlivé dvojice výroků je možné analyzovat i podle toho, jak se k nim vyjadřují lidé podle sebezaražení na škálách politické orientace levice–pravice a konzervativní–liberální². Podrobnější analýza poté odhaluje určité skupiny výroků, které se liší právě podle zařazení na těchto škálách.

Tabulka 2: Míra souhlasu s výroky pro levicové respondenty (%).

LEVICE	Příklon k A	Střed	Příklon k B		Neví
2) Rozvoj hospodářství má být ponechán vlastnímu vývoji. (N = 223)	24	32	40	Rozvoj hospodářství má být usměrňován státem.	4
3) Stát má zaručit, aby ten, kdo chce pracovat, dostal práci. (N = 224)	58	25	16	Kdo chce pracovat, musí se o získání práce postarat sám.	1
4) Velkým hospodářským podnikům má stát umožnit co největší samostatnost. (N = 227)	24	37	35	Na velké hospodářské podniky má stát co nejvíce dohlížet.	4
5) Velikost soukromého vlastnictví by nijak být omezována neměla. (N = 226)	55	20	21	Velikost soukromého vlastnictví by nějakým způsobem být omezována měla.	4
6) O sociální zabezpečení občanů se má postarat stát. (N = 223)	62	26	11	O svoji sociální situaci se mají občané postarat sami.	1
7) Co nejvíce majetku by mělo být v soukromém vlastnictví. (N = 223)	26	48	22	Co nejvíce majetku by mělo být ve státním vlastnictví.	4
9) To, co společnost vyprodukuje, by mělo být dále přerozděleno tak, aby měli nakonec všichni přibližně stejně. (N = 224)	23	45	29	To, co společnost vyprodukuje, by nemělo být dále nijak znovu přerozdělováno, každý má mít tolik, kolik vydělá.	3

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.– 30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Nejvýrazněji se levicově a pravicově orientovaní občané liší u postoje k přerozdělování toho, co společnost vyprodukuje (dvojice výroků 9). Zatímco mezi pravicově orientovanými se dvě třetiny (66 %) přiklonily k variantě, že by nemělo být nic přerozdělováno, u levicových občanů se jednalo pouze o 29 %. Mezi levicovými občany také téměř polovina (45 %) zvolila prostřední pozici.

Velmi výrazný rozdíl se dále objevuje u výroku o zajištění práce státem (dvojice výroků 3). Zatímco mezi levicově orientovanými si téměř tři pětiny (58 %) myslí, že by stát měl zajistit práci občanům, u pravicově orientovaných se jedná pouze o 28 %. Naopak téměř polovina (48 %) pravicových občanů se přiklání k tomu, že by se všichni měli samostatně postarat o získání práce. V rámci této dvojice výroků pozorujeme také rozdíl i z pohledu rozdělení na škále konzervativní–liberální. Zatímco mezi konzervativními občany považuje sociální zabezpečení za úkol státu více než polovina (54 %) mezi liberálními se jedná pouze o 42 %.

² Pro více informací ohledně těchto politických škál doporučujeme přečíst [tiskovou zprávu ohledně sebezaražení na škálách politické orientace](#) a [tiskovou zprávu ohledně toho, co si pod politickými škálami představuje česká veřejnost](#).

Pro dvojice výroků 5 (omezování soukromého vlastnictví) a 6 (sociální zabezpečení) jsou rozdíly z pohledu levice a pravice podobné. Zatímco mezi pravicově orientovanými se k neomezování soukromého vlastnictví přiklonilo 82 % a k možnosti omezení 4 %, mezi levicově orientovanými se k neomezování přiklonilo 55 % a k možnosti alespoň nějakého omezení 21 %. I přes rozdíl téměř třiceti procentních bodů mezi těmito dvěma skupinami se i na straně levicových občanů více než polovina vyjádřila pro neomezování soukromého vlastnictví. V rámci sociálního zabezpečení se poté přiklonilo 62 % levicových občanů k tomu, že by jej měl zajišťovat stát, zatímco u pravicové veřejnosti se jedná přibližně o třetinu (35 %).

U ostatních výroků můžeme pozorovat podobné rozdíly. Pravicová veřejnost oproti levicové upřednostňuje: ponechání co největšího množství majetku v soukromém vlastnictví (dvojice výroků 7), ponechání hospodářského vývoje bez státní intervence (dvojice výroků 2) a umožnění co největší samostatnosti velkým hospodářským podnikům (dvojice výroků 4).

Celkově lze říci, že baterie patnácti výroků poukazuje na systematický rozdíl v ekonomických otázkách z pohledu zařazení na škále levice–právice. Konkrétně je u levicově orientovaných občanů častější podpora státních zásahů a garancí, zatímco u pravicově orientovaných častěji převažuje důraz na samostatný vývoj, individuální odpovědnost a soukromé vlastnictví.

Tabulka 3: Míra souhlasu s výroky pro pravicové respondenty (%).

PRAVICE	Přiklon k A	Střed	Přiklon k B		Neví
2) Rozvoj hospodářství má být ponechán vlastnímu vývoji. (N = 300)	46	31	21	Rozvoj hospodářství má být usměrňován státem.	2
3) Stát má zaručit, aby ten, kdo chce pracovat, dostal práci. (N = 399)	28	23	48	Kdo chce pracovat, musí se o získání práce postarat sám.	1
4) Velkým hospodářským podnikům má stát umožnit co největší samostatnost. (N = 398)	41	33	23	Na velké hospodářské podniky má stát co nejvíce dohlížet.	3
5) Velikost soukromého vlastnictví by nijak být omezována neměla. (N = 399)	82	12	4	Velikost soukromého vlastnictví by nějakým způsobem být omezována měla.	2
6) O sociální zabezpečení občanů se má postarat stát. (N = 399)	35	36	29	O svoji sociální situaci se mají občané postarat sami.	0
7) Co nejvíce majetku by mělo být v soukromém vlastnictví. (N = 398)	50	41	6	Co nejvíce majetku by mělo být ve státním vlastnictví.	3
9) To, co společnost vyprodukuje, by mělo být dále přerozděleno tak, aby měli nakonec všichni přibližně stejně. (N = 398)	7	25	66	To, co společnost vyprodukuje, by nemělo být dále nijak znovu přerozdělováno, každý má mít tolik, kolik vydělá.	2

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Stejně jako se postoje k vybraným výroky liší při rozdělení české veřejnosti z pohledu škály levice–právice, při pohledu na zařazení na škále konzervativní–liberální můžeme také pozorovat rozdíly u určitých dvojic výroků.

Tabulka 4: Míra souhlasu s výroky pro konzervativní respondenty (%).

KONZERVATIVNÍ	Příklon k A	Střed	Příklon k B		Neví
10) Zákony týkající se přistěhovalců by měly být mnohem přísnější. (N = 302)	73	19	6	Zákony týkající se přistěhovalců by měly být mnohem méně přísné.	2
11) Stát by měl interrupci postavit mimo zákon. (N = 300)	13	7	76	Stát by měl nechat rozhodnutí o interrupci na samotné ženě.	4
12) Homosexualita by měla být postavena mimo zákon. (N = 294)	19	22	57	Homosexuální muži a ženy by měli mít stejná práva jako ostatní.	2
13) Výkonnost ekonomiky má mít přednost před ochranou životního prostředí. (N = 296)	30	44	24	Ochrana životního prostředí má mít přednost před výkonností ekonomiky.	2
14) Ekologické hrozby jsou dnes zveličovány. (N = 300)	38	35	25	Ekologické hrozby jsou dnes podceňovány.	2
15) Dělat něco pro životní prostředí je dobré, i když to stojí více peněz nebo to zabírá více času. (N = 298)	57	27	15	Dělat něco pro životní prostředí je dobré, jen pokud to nestojí více peněz a nezabírá více času.	1

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

V otázce přísnosti zákonů týkajících se přistěhovalců (dvojice výroků 10) se konzervativně orientovaní respondenti relativně častěji přiklánějí k podpoře přísnějších zákonů: 73 % podpořilo variantu „zákony by měly být mnohem přísnější“ a pouze 6 % variantu „zákony by měly být mnohem méně přísné“. U liberálně orientovaných občanů je rozložení odpovědí méně vyhraněné: 42 % se přiklonilo k přísnějším zákonům, 15 % k méně přísným a 39 % zvolilo střední hodnotu (neutrální postoj tedy zvolilo o 20 procentních bodů více než u konzervativních občanů). U této dvojice výroků jsou také rozdíly z hlediska zařazení na levici a pravici. Pravicově orientovaní občané v 55 % případů souhlasí se zpřísněním zákonů pro přistěhovalce, zatímco u levicově orientovaných se jedná o 69 %.

Výrazné rozdíly se také vyskytují u dvojice výroků o interrupcích (dvojice výroků 11). Mezi konzervativně orientovanými se 13 % přiklonilo k tomu, že by „stát měl interrupci postavit mimo zákon“, zatímco 76 % podpořilo variantu, že rozhodnutí má zůstat na ženě. U liberálně orientovaných je podpora autonomie ženy téměř jednoznačná: 95 % se přiklonilo k tomu, že má být rozhodnutí plně na ženě. Pro obě skupiny ovšem platí, že se velmi vysoké procento přiklání k plné autonomii ženy v rozhodování o umělém přerušení těhotenství.

Obdobný trend (ovšem v menší míře) se projevuje u dvojice výroků ohledně práv homosexuálních osob (dvojice výroků 12). Mezi konzervativně orientovanými se 19 % přiklonilo k variantě „homosexualita by měla být postavena mimo zákon“, zatímco 57 % podpořilo rovná práva (a 22 % zvolilo prostřední možnost). Mezi liberálně orientovanými podpořilo rovná práva 84 % (a pouze 9 % střed).

V environmentálních tématech jsou rozdíly mezi konzervativně a liberálně orientovanými mírnější, ale přesto patrné. Liberální občané si ve srovnání s konzervativními častěji myslí, že jsou ekologické hrozby podceňovány (dvojice výroků 14), že má mít ochrana životního prostředí přednost před výkonností ekonomiky (dvojice výroků 13) a že je dobré něco dělat pro životní prostředí i přes vynaložené prostředky (dvojice výroků 15). Pro poslední dvojici výroků zároveň platí, že i mezi konzervativními občany si více než polovina (57 %) myslí, že je dobré něco dělat pro životní prostředí i přes vynaložené prostředky.

Celkově se tak ukazuje, že se z pohledu škály konzervativní–liberální nejvýrazněji liší postoje ke kulturně-hodnotovým otázkám a také k otázkám, které se týkají ochrany životního prostředí.

Tabulka 5: Míra souhlasu s výroky pro liberální respondenty (%).

LIBERÁLNÍ	Příklon k A	Střed	Příklon k B		Neví
10) Zákony týkající se přistěhovalců by měly být mnohem přísnější. (N = 253)	42	39	15	Zákony týkající se přistěhovalců by měly být mnohem méně přísné.	4
11) Stát by měl interrupci postavit mimo zákon. (N = 253)	1	2	95	Stát by měl nechat rozhodnutí o interrupci na samotné ženě.	2
12) Homosexualita by měla být postavena mimo zákon. (N = 252)	5	9	84	Homosexuální muži a ženy by měli mít stejná práva jako ostatní.	2
13) Výkonnost ekonomiky má mít přednost před ochranou životního prostředí. (N = 252)	12	46	40	Ochrana životního prostředí má mít přednost před výkonností ekonomiky.	2
14) Ekologické hrozby jsou dnes zveličovány. (N = 252)	16	35	45	Ekologické hrozby jsou dnes podceňovány.	4
15) Dělat něco pro životní prostředí je dobré, i když to stojí více peněz nebo to zabírá více času. (N = 253)	75	19	5	Dělat něco pro životní prostředí je dobré, jen pouze pokud to nestojí více peněz a nezabírá více času.	1

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

U dvojic výroků ohledně celkové svobody občanů (dvojice 1) a omezování svobody jednání (dvojice 8) nepozorujeme zásadní rozdíly ani z pohledu škály levice–pravice, ani z pohledu škály konzervativní–liberální. U obou dvojic výroků pozorujeme vysoké procento souhlasu napříč skupinami a téma svobody se tedy jeví jako univerzálně podporované, a to bez ohledu na sebezaražení na politických škálách.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Panel Naše společnost 25-06</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>16. 6. 2025 – 30. 6. 2025</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Vícestupňový stratifikovaný náhodný výběr</i>
<i>Strata:</i>	<i>Kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště</i>
<i>Opora výběru:</i>	<i>Registr sčítacích obvodů a budov</i>
<i>Zdroj pro vážení dat:</i>	<i>Designové váhy zohledňují počet osob v domácnosti a kalibrační váhy zohledňující křížení velikosti místa bydliště proti NUTS2, a dále věk, vzdělání, pohlaví. Rozsah vah je omezen na 0,333 až 3.</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1 081</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PO_27</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>po260206</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>6. února 2026</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Matyáš Marek</i>

Slovníček pojmů:

Popis výběru respondentů do Panelu naše společnost – Respondenti panelu jsou získáváni pomocí vícestupňového stratifikovaného výběru skupin s opakováním. Oporou výběru je Registr sčítacích obvodů a budov (RSO). Strata výběru jsou kraje ČR křížené s velikostí obce (66 strat). V rámci každého strata je primární jednotka výběru obec. Při výběru obce je zohledňován její počet obyvatel (větší obec má větší pravděpodobnost výběru) a výběr umožňuje opakování výběru obce. V rámci obce je vždy vybráno náhodně 6 adres budov opět s pravděpodobností podle počtu obyvatel budovy (s opakováním). V budově je náhodně vybrána jedna domácnost (bez opakování) a v domácnosti je náhodně vybrán jeden její člen. Tento postup společně s designovými vahami zohledňujícími počet obyvatel domácnosti a post-stratifikačními vahami zajišťuje reprezentativitu výběru vzhledem k cílové populaci.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |